

Helena Picková

Název příspěvku v ČJ

Potřebují děti z rodin bez socioekonomického znevýhodnění povinné předškolní vzdělávání? (Do children from families without socio-economic disadvantage need compulsory pre-school education?)

Klíčová slova v ČJ

nízká návštěvnost mateřské školy, vícepřípadová studie, povinné předškolní vzdělávání

Klíčová slova v AJ

low attendance in kindergarten, multiple case study, compulsory pre-school education

Cíle v ČJ

Cílem mého výzkumu bylo zjistit, jaké děti a z jakých rodin v Libereckém kraji nenavštěvují či jen sporadicky navštěvují mateřskou školu v roce předcházejícím zahájení povinné školní docházky, jaké důvody k tomu vedou jejich rodiče, jak jsou úspěšní v rozvoji dětí bez institucionálního vzdělávání a zda to má vliv na přechod do primárního vzdělávání. Zároveň jsem sledovala postoje těchto rodin k chystanému povinnému předškolnímu roku preprimárního vzdělávání.

Teoretická východiska v ČJ

Z mnoha výzkumů uskutečněných v posledních dvaceti pěti letech vyplývá, že pro vývoj dítěte má předškolní vzdělávání velký význam, neboť rané zkušenosti dítěte, přijaté podněty a poznatky i z mimorodinného prostředí mají obvykle trvalou hodnotu a uplatní se a zhodnotí v jeho budoucím životě. Tato etapa předurčuje do značné míry rozvoj potenciálu dítěte a jeho sociálních dovedností a je klíčová pro utváření jeho osobnosti. Záměr zavést povinné předškolní vzdělávání byl diskutován předem i v české odborné literatuře a na odborných fórech. Diskuze se vede především o tom, zda zavedení povinného předškolního vzdělávání pomůže dětem ze znevýhodněných skupin před vstupem do základní školy, pokud nebude provázeno dalšími opatřeními, a naopak, jaké komplikace tato povinnost přinese rodinám ostatních dětí.

Metodologie v ČJ

Provedené kvalitativní šetření bylo koncipováno jako vícepřípadová studie a probíhalo longitudinálně v několika časových okamžicích v průběhu přechodu dítěte z mateřské do základní školy. Pro výzkum bylo použito pět typů zdrojových dat-opakované

polostrukturované rozhovory s rodiči, rozhovory s učitelkami v 1. třídě ZŠ, pozorování formou terénních poznámek, diagnostika dítěte a rozhovor s ním.

Závěry v ČJ

Výzkum probíhal v době před zavedením povinného předškolního vzdělávání před nástupem do ZŠ. Umožňuje tak pozorovat stav, který nám může pomoci pochopit některé problémy, které zavedení povinného předškolního vzdělávání přineslo a bude přinášet. Ve sledovaných rodinách rodiče vnímají velmi vážně svoji odpovědnost za rozvoj a vzdělávání svého dítěte již v předškolním věku, dá se usuzovat, že tento trend bude obdobný u jiných podobně smýšlejících rodin. Z mého výzkumu nevyplývá, že byt' je vzdělání v předškolním věku důležité, je nutné je zajistit zavedením povinného předškolního vzdělávání.

Souhrn příspěvku v AJ

The work focuses on the parental attitudes about education of their children during transition from pre-primary to primary education. The study focused on families without identified socio-economic disadvantage whose children were not enrolled in kindergarten. The research design was a longitudinal multiple case study of seven families located in the Liberec region. Data was gathered at multiple points during the children's transition from the kindergarten to primary school. The study focused on the reasons that led parents gave for deciding that their children would either participate in non-regular pre-primary education within nursery schools or not attend the pre-primary classes at all. The study inquired about: parents' general attitudes about pre-primary education; their views on the right educational path for their children.

Bibliografie

Greger, David, Jaroslava Simonová, Jana STRAKOVÁ, eds. Spravedlivý start? Nerovné šance v předškolním vzdělávání a při přechodu na základní školu. Praha: Karolinum, 2015, 178 s. ISBN 978-80-7290-861-5.

DVOŘÁK, Dominik, Karel STARÝ, Petr URBÁNEK, Martin CHVÁL, Eliška WALTEROVÁ. Česká základní škola. Vícepřípadová studie. Praha: Karolinum, 2010, 312 s. ISBN 978-80-2461-896-8.

ŠVARÍČEK, Roman, Klára ŠEĐOVÁ a kol. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007, 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.